

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ

Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного

**Удосконалення освітньо-виховного процесу
в закладі вищої освіти**

збірник науково-методичних праць

**Запоріжжя
2023**

УДК 821.161.2.09 (062.552)

У45

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти: збірник науково-методичних праць / Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного. Запоріжжя : ТДАТУ, 2023. Вип. 26. 332 с.

Рекомендовано до друку вченою радою

*Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного
протокол №11 від 30.05.2023 р.*

Редакційна колегія:

Кюрчев С.В., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор); Ломейко О.П., к.т.н., доцент, перший проректор (заступник головного редактора); Шарова Т.М., д.філол.н., професор, начальник ННЦ; Панченко А.І., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Галько С.В., к.т.н., доцент, в.о. декана факультету енергетики та комп'ютерних технологій, Колокольчикова І.В., д.е.н., професор, в.о. декана факультету економіки та бізнесу; Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та екології; Кувачов В.П., д.т.н., професор, в.о. декана механіко-технологічного факультету; Шокарев О.М., в.о. керівника ННІ ЗУП, кандидат технічних наук, доцент; Землянська А.В., к.філол.н., доцент кафедри суспільно-гуманітарних наук.

У збірнику подано матеріали науково-методичної конференції ТДАТУ «Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти» (29 травня 2023 р., м. Запоріжжя).

Публікації присвячені питанням розвитку вищої освіти в умовах дистанційного навчання, використання інноваційних технологій в освітньому процесі, впровадження результатів наукових досліджень з пріоритетних напрямів у фахову підготовку здобувачів освіти технічних спеціальностей, провідним тенденціям суспільно-гуманітарної освіти.

Збірник буде корисним науково-педагогічним працівникам, учителям-практикам, аспірантам та здобувачам вищої освіти.

Статті опубліковано мовою оригіналу

Адреса редакції: 72312, ТДАТУ, пр-т Соборний, 226,

м. Запоріжжя, Запорізька обл.

e-mail: nnc@tsatu.edu.ua

Навчально-науковий центр університету

© Автори публікацій, 2023

© Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного, 2023

ЗМІСТ

Антонова Г.В. <i>Дистанційне навчання: можливості та реальний досвід</i>	7
Болтянський Б.В., Болтянська Л.О. <i>Особливості використання ІТ-технологій в умовах дистанційного навчання</i>	13
Верхоланцева В.О., Паляничка Н.О., Фучаджи Н.О., Червоткіна О.О. <i>Міжнародна діяльність ТДАТУ в умовах воєнного стану</i>	21
Вершков О.О., Антонова Г.В. <i>Психологічна модель, що оперує формальними позначеннями емоційних станів</i>	26
Вершков О.О., Мацулевич О.Є., Тетервак І.Р. <i>Програмна реалізація процесу моделювання функціональних поверхонь двигунів внутрішнього згоряння при виконанні лабораторних робіт з дисципліни «Інформаційні технології у виробництві»</i>	31
Гулевський В.Б., Постол Ю.О., Ковальов О.О. <i>Використання інформаційних технологій як ефективного засобу вивчення дисципліни «Основи проєктування систем електрифікації»</i>	37
Дашивець Г.І., В'юник О.В. <i>Застосування сітьового моделювання виробничих процесів в інженерних дисциплінах</i>	47
Дереза О.О., Дереза С.В. <i>Особливості підготовки фахівців технічних спеціальностей</i>	56
Єременко Л.В., Ісакова О.І., Шлеїна Л.І., Зімонова О.В. <i>Аналіз підходів до розуміння конфліктності як якості особистості в соціальній психології</i> ...	63
Журавель Д.П., Бондар А.М. <i>Інноваційні технології профорієнтаційної роботи для здобувачів освіти технічних спеціальностей</i>	74
Землянський А.М., Землянська А.В. <i>Значення дисципліни «Політологія» для формування політичної культури майбутніх фахівців</i>	80
Зімонова О.В., Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Єременко Л.В. <i>Щодо формування комунікативної культури здобувачів вищої освіти</i>	89
Зінов'єва О.Г. <i>Організація самостійної роботи студентів на базі використання інформаційних технологій</i>	97

Ісакова О.І., Шлєіна Л.І., Єременко Л.В., Зімонова О.В. <i>Філософський аспект розвитку вищої освіти</i>	103
Ковальов О.О., Самойчук К.О., Фучаджи Н.О., Гулевський В.Б. <i>Формування навичок науковця при викладанні дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності»</i>	112
Козлова Л.В., Малюк Т.В. <i>Методичні підходи до проведення навчальної практики в дистанційному режимі</i>	120
Колесніков М.О., Покопцева Л.А., Пащенко Ю.П. <i>Неформальна освіта – крок до кар'єрного зростання</i>	128
Кривонос І.А. <i>Імплементация інтерактивних методів у процес вивчення іноземної мови дистанційно студентами спеціальності «Готельно-ресторанна справа»</i>	140
Ломейко О.П., Самойчук К.О. <i>Динаміка контингенту здобувачів ТДАТУ в 2022-2023 навчальному році</i>	149
Мацулевич О.Є., Антонова Г.В. <i>Автоматизація робочого місця інженера-механіка</i>	160
Мацулевич О.Є., Дереза О.О., Тетервак І.Р. <i>Використання САD-системи UNIGRAPHICS для технологічної підготовки виробництва корпусних деталей</i>	166
Михайленко О.Ю., Чаплінський А.П. <i>Колористичне рішення учбових приміщень з урахуванням норм ергономіки</i>	176
Паляничка Н.О., Верхованцева В.О., Фучаджи Н.О., Червоткіна О.О. <i>Особливості викладання технічних дисциплін при дистанційному навчанні у період воєнного стану</i>	183
Панченко А.І., Волошина А.А., Мельник О.В., Волошин А.А. <i>Шляхи удосконалення дистанційного навчання при викладанні технічних дисциплін у вищій школі</i>	188

Покопцева Л.А., Колесніков М.О. <i>Розвиток особистості фахівця з агрономії під час навчання у вищій школі.....</i>	200
Попова І.О. <i>Формування soft skills у здобувачів вищої освіти енергетичного напрямку в процесі вивчення теоретичних основ електротехніки.....</i>	206
Попова І.О., Квітка С.О., Чаусов С.В. <i>Особливості організації освітнього процесу здобувачів-енергетиків із вивчення обов'язкових дисциплін в умовах воєнного стану.....</i>	216
Сабо А.Г. <i>До дискусії щодо доцільності застосування презентацій у навчальному процесі.....</i>	224
Самойчук К.О. <i>Методика написання наукової статті здобувачами вищої освіти технічних спеціальностей в умовах військового стану.....</i>	231
Сахно Л.А. <i>Кейс-технології у викладанні обліково-аналітичних дисциплін.....</i>	241
Скляр О.Г., Скляр Р.В. <i>Використання в освітньому процесі інтерактивних методів навчання.....</i>	250
Тараненко Г.Г. <i>Педагогічний дизайн як актуальна тенденція підвищення якості освіти.....</i>	259
Червоткіна О.О., Верхованцева В.О., Паляничка Н.О. <i>Основні тенденції розвитку професійної освіти в Україні і за кордоном.....</i>	265
Червоткіна О.О., Ковальов О.О., Фучаджи Н.О., Матвіїшин П.В. <i>Навчання під час війни в Україні.....</i>	273
Шаров С.В. <i>Методичні підходи до викладання технології проектування та адміністрування баз даних.....</i>	281
Шарова Т.М. <i>Навчальний процес релокованого закладу вищої освіти в умовах воєнного стану.....</i>	288
Шарова Т.М., Землянська А.В. <i>Використання Освітнього порталу в дистанційному навчанні: недоліки й переваги.....</i>	297

Шлеїна Л.І. <i>Академічна доброчесність як невід'ємна складова сучасної вищої освіти</i>	304
Шлеїна Л.І., Ісакова О.І., Єременко Л.В., Зімонова О.В. <i>Інформаційні технології та їх застосування у процесі викладання суспільно-гуманітарних дисциплін</i>	312
Kryvonos I. <i>The improvement of listening skills of future Hotel and Restaurant business specialists during the learning of the discipline «English for specific purposes»</i>	318
Lubko D. <i>Improving students' educational practice using interactive technologies on the Arduino platform</i>	326

Зінов'єва О.Г., ст. викл.

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НА БАЗІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

***Анотація.** У статті розглядаються деякі питання щодо організації самостійної роботи у системі вищої освіти. Основна увага приділяється використанню інформаційних технологій, які допомагають організувати самостійну роботу більш ефективно.*

***Ключові слова:** електронна учбова і наукова інформація, самостійна робота студентів, інформаційне середовище навчання.*

Постановка задачі. Останнім часом надається достатньо велика увага новому середовищу навчання – інформаційному, при якому комп'ютер виступає як індивідуальний засіб навчання. Найперспективнішим напрямом використання інформаційних технологій в освіті є організація самостійної роботи студентів за допомогою комп'ютерних технологій. Застосування інформаційних технологій в навчанні – це, перш за все, засіб управління учбовою діяльністю студента. Комп'ютер дає можливість студенту діставати доступ до самої різної інформації, робить учбовий матеріал більш наочним.

Аналіз останніх досліджень. Сутність поняття самостійної роботи, принципи її організації розглядалися у наукових роботах Б.Г. Єсипової, В.В. Луценко та інших. Проблема організації самостійної роботи досліджувалася багатьма вченими, такими як С.Г. Заскалета, М.П. Красницький, П.І. Підкасистий та інші. Певні результати даної проблеми були розглянуті в роботах [1–3] у більш широкому обсязі.

Допомогу в організації СРС можуть надати інформаційні комп'ютерні технології та інші програмні продукти, що дозволяють істотно впливати на процес проектування, що дозволяють імітувати моделі реальних процесів з урахуванням ймовірного характеру навколишньої реальності

Формулювання цілей статті. Мета даного дослідження – вивчення способів підвищення ефективності самостійної роботи студентів за допомогою сучасних технічних засобів.. Проблема даного дослідження полягає у пошуку та обґрунтуванні можливостей інформаційних технологій для активізації самостійної роботи як компоненти творчої пізнавальної діяльності студентів, для додаткової мотивації навчання та індивідуалізації навчання.

Виклад основного матеріалу досліджень. Самостійна робота студента є однією з найважливіших складових процесу навчання, в ході якої відбувається формування навиків, вмінь та знань, що надалі дозволяє забезпечувати засвоєння студентами учбового матеріалу, допомагаючи вирішувати технічні, економічні і науково-практичні задачі. Самостійна робота є обов'язковою для кожного студента, визначається навчальним планом і є важливою складовою процесу підготовки фахівця. У структурі навчальної діяльності вона займає від третини до двох третіх загального навчального часу. Організація самостійної роботи має системний характер протягом усього часу навчання студентів

Для того, щоб самостійна робота студентів була ефективною, необхідно виконати ряд умов, а саме:

1. Забезпечити розумне поєднання аудиторної і самостійної роботи.
2. Правильно організувати роботу студентів в аудиторії і зовні неї.
3. Забезпечити студентів необхідними методичними і учбовими матеріалами.
4. Систематично здійснювати контроль за ходом самостійної роботи.

Інформатизація освіти вносить суттєві зміни в організацію як навчального процесу, так і самостійну роботу студентів. Інформатизація – це глобальний процес виробництва та використання сучасного цінного ресурсу – інформації, яка ґрунтується на широкомасштабному впровадженні інформаційних технологій.

Під інформаційними технологіями розуміється сукупність методів та засобів збору, переробки, зберігання та передачі інформації, які розширюють та поглиблюють знання людей. Вони включають у себе комп'ютерні та телекомунікаційні засоби. Лідуючі позиції в системі телекомунікаційних технологій займає Інтернет.

Відмінною рисою інформатизації освіти є застосування інформаційних технологій у процесі навчання студентів. З використанням інформаційних технологій значно збільшується питома вага самостійної роботи студентів та змінюється її характер. Студенти отримують необхідну інформацію з лекцій викладачів, рекомендованих для вивчення навчальної літератури, періодичних видань. При цьому їм доводиться також самостійно освоювати та накопичувати нову інформацію, використовуючи сучасні технічні засоби та методи, тобто. акцент зміщується у бік активної самостійної роботи.

Застосування нових інформаційних технологій призвело до появи нових засобів навчання, як наприклад, електронних навчальних посібників. Основна мета їх застосування – підвищення ефективності навчання. Ця мета може досягатися різними методами. В процесі навчання пропонується використовувати лекційні демонстрації, електронні підручники. Електронні навчальні посібники включають текстову, аудіочастину, графіку, анімацію та ін. Студенти можуть самостійно вибирати послідовність освоєння курсу, повторно проглядати ті або інші розділи. Електронні навчальні посібники можуть використовуватися, як в процесі лекції, так і як матеріали для самостійної роботи.

Враховуючи сучасні економічні умови і можливості поліграфічної бази, слід використовувати електронні видання. Створюється, так само, база екзаменаційних і залікових матеріалів в електронному вигляді, яку студенти використовують при підготовці до контролю. Розвиток цього напрямку може бути перспективним.

Працюючи з електронною учбовою і науковою інформацією, студенти, використовуючи методи інформаційних технологій, в процесі своєї самостійної роботи мають нагоду:

- створювати, редагувати і берегти в пам'яті комп'ютера учбову інформацію різного типу: текстову, графічну, відео інформацію;
- розміщувати інформацію; її носіями є комп'ютерні носії інформації – накопичувачі на гнучких магнітних дисках (дискети), жорсткі магнітні диски (вінчестери), компакт-диски, flash-диски і комп'ютерні сіті, за допомогою яких відбувається обмін інформацією;
- здійснювати пошукові послуги: через програми пошуку, пошукові системи і каталоги;
- використовувати Internet для пошуку інформації;
- систематизувати інформацію: проводити впорядкування (сортування) інформації;

- відправляти запит на отримання інформації з різних баз даних і одержувати у відповідь інформацію за запитом;
- використовувати навчальні і контролюючі програмні засоби учбового призначення в процесі навчання за комп'ютером.

Розглянемо особливості самостійної роботи студентів щодо дисциплін «Інформатика». Інформатика є базовою дисципліною для всіх курсів, що використовують комп'ютерну техніку.

При вирішенні завдань з інформатики студентам потрібно знати не лише нові інформаційні технології, а й формувати вміння самостійно осмислити і вирішити поставлене перед ними завдання. У кожному завданні є вихідні дані, за якими потрібно отримати результат.

Мета викладання інформатики - сформувати у студентів інформаційну культуру, забезпечити загальнопрофесійний рівень знань та спеціальну підготовку в галузі інформаційних технологій, незалежно від спеціалізації. Таким чином, створюється базовий рівень підготовки студента

Задача викладача – зацікавити студентів, розвинути інтерес, розробити форми контролю за самостійною діяльністю, пояснити значущість самостійної роботи.

Організація самостійної роботи студентів сьогодні припускає можливість одержувати знання там і тоді, де і коли це зручно здобувачу. В даному випадку самим оптимальним способом такої організації СРС є активне використання інформаційних технологій (ІТ). Особливо актуальною дана проблема є при організації самостійної роботи студентів. Це зв'язано з тим, що при підготовці цих студентів інформаційні технології виступають як один з найважливіших засобів, що використовуються в процесі навчання.

Прийнято розрізняти два види самостійної роботи: аудиторна (самостійна робота на лекціях, в процесі проведення лабораторних, практичних занять) і внеаудиторна (самостійна робота в ході підготовки до занять, заліків, іспитів, при виконанні контрольних, курсових робіт і проектів). У зв'язку з цим форми самостійної роботи студентів, засновані на базі ІТ надають широкі можливості для розвитку самостійності і творчості студентів.

В першу чергу самостійна робота асоціюється з внеаудиторною роботою. Однією з вимог при цьому є те, що вона повинна заглиблювати, розширювати і удосконалювати знання, вміння і навички, отримані студентами в ході аудиторних занять. Для реалізації цієї вимоги можуть

бути використані технології, які поліпшують процес засвоєння матеріалу шляхом обробки графіки, таблиць, забезпечуючи його наочність. Це дає студентам можливість вибору найцікавішої і найприйнятнішої для нього форми надання інформації. Використовування мережних ІТ забезпечує свободу вибору студента при пошуку необхідної інформації, можливість пошуку нових даних, нестандартних рішень і т.п.

Дуже важливою умовою ефективності самостійної роботи є контроль. Психологічно для студентів (особливо молодших курсів) має сенс та робота, яка буде проконтрольована і оцінена. Вивчення інформатики має на увазі підготовку до кожної лабораторної роботи і захист її результатів, проведення контрольних робіт і залікових тестів.

Висновки. Таким чином, на різних етапах підготовки студентів закладаються засади організації самостійної діяльності з використанням нових інформаційних технологій. Самостійна робота завершує завдання всіх видів навчальної роботи, так як знання, не підкріплені самостійною діяльністю, швидко забуваються і не реалізуються у професійній діяльності.

Література

1. Друзь І.М. Самостійна робота студентів як важливий чинник професійної підготовки майбутніх фахівців. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*: збірник наукових праць. Харків, 2011. №30–31. С. 127–133.

2. Герман Н.А., Тягунова Н.В. Адаптація форм організації самостійної роботи студентів до сучасних технологій навчання. *Вища школа*. 2010. №4–5. С. 53–61.

3. Бойко Н.І. Основні педагогічні аспекти використання інформаційних технологій та технологій дистанційного навчання в самостійній роботі студентів. *Наукові записки*: збірник наукових статей НПУ імені М.П. Драгоманова. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. Випуск 71. 2008. С. 63–69.

Zinovieva O.G. Organization of independent work of students based on the use of information technologies

Summary. The article considers some issues regarding the organization of independent work in the system of higher education. The main attention is paid to the use of information technologies that help to organize independent work more efficiently

Key words: *electronic educational and scientific information, independent work of students, information environment of learning.*

